

Hans Petter Hestmo
Steinsdalsveien 917
7740 STEINSDALEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Inga Stamnes,

Innvilget erstatning for sau drept av fredet rovvilt 2019 - Hans Petter Hestmo - Osen kommune

Fylkesmannen har behandlet din søknad om erstatning for sau drept av fredet rovvilt 2019. Erstatningen din er avkortet fordi det er vilkår du ikke har oppfylt. Etter en samlet vurdering erstattes 4 sauer og 8 lam i din besetning som drept av fredet rovvilt. Samlet erstatningsbeløp utgjør kroner 34 346,-. Vedtaket kan påklages innen 3 uker.

Vi viser til din søknad om erstatning for sau tapt av fredet rovvilt for året 2019. Ditt foretak har organisasjonsnummer 978674127. I søknaden oppgir du 17 sauer og 28 lam som tapt til fredet rovvilt i 2019.

Lovgrunnlaget

Søknaden er behandlet etter Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold §§ 19 og § 77, jf. forskrift 30. mai 2014 nr. 677 om erstatning når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt. Hele forskriften med retningslinjer kan søkes frem på www.lovdato.no med søkeordene «erstatning» og «husdyr».

For å oppnå full erstatning må vilkårene i forskriften § 4 bokstav a-e oppfylles. Alle dokumenterte tilfeller av rovdyrskade i besetningen erstattes fullt ut i henhold til § 6 i forskriften. Rovvilttap sannsynliggjøres nå ved to bestemmelser, enten ved § 7 eller ved § 8. Dersom de fire faste kriteriene i § 7 bokstav a-d er oppfylt, erstattes alt tap over normaltap som tapt til fredet rovvilt.

Forskriften § 7 Rovvilttap sannsynliggjort ved oppfyllelse av faste kriterier sier følgende:

«Tap av alle husdyr utover normaltap anses som tapt til rovvilt når følgende kriterier er oppfylt:

- a) Beiteområdet har fast bestand av rovvilt,
- b) det er påvist regelmessig rovviltskade på husdyr i beiteområdet i beitesesongen,
- c) tapsbildet er sammenfallende med kunnskap og erfaring om skademønster voldt av tilstedeværende rovviltart og
- d) tapsbildet er sammenfallende med sammenlignbare besetninger i beiteområdet eller nærliggende beiteområder.

Dersom ett eller flere av kriteriene ikke er oppfylt, skal sannsynlighetsvurderingen for hele tapet gjøres i henhold til § 8.

Dyr som er konstatert tapt til annet enn rovvilt, erstattes ikke i henhold til § 7.»

Dersom ett eller flere av kriteriene i § 7 ikke er oppfylt, må sannsynliggjøringen av rovvilttap gjøres i henhold til § 8. Ved vurderingen av om tap kan anses som sannsynliggjort rovviltsskade, legges det vekt på alle ulike forhold som enkeltvis eller i sammenheng kan bidra til å sannsynliggjøre tap, jf. § 8 i forskriften.

I forskriften § 8 Rovvilttap sannsynliggjort ved øvrige omstendigheter står det:

«Tap ut over normaltap, som ikke er ansett tapt til rovvilt etter § 6 eller § 7, anses som tapt til rovvilt når øvrige omstendigheter viser en sannsynlighetsovervekt for at det enkelte dyr er drept eller skadet av rovvilt.»

Bakgrunn

Ved behandling av din søknad har vi lagt til grunn opplysninger du har oppgitt i søknaden, kunnskap om rovviltforekomst i området, og opplysninger om tapte dyr i besetningen og nærliggende områder.

Justering av generelle normaltapssatser for deler av Fosen fra og med 2019

I vedtakene om erstatning sendt ut til beitebrukere på Fosen i gamle Sør-Trøndelag (Osen, Roan, Åfjord, Bjugn, Ørland, og deler av Indre Fosen kommune (tidligere Rissa kommune)) i 2018, ble det varslet om endret normaltapssats fra og med 2019.

For Fosen har den gamle fylkesgrensen vært en skillelinje mellom ulike generelle satser for normaltap. Det er vanskelig å se at det er noe grunnlag for å videreføre ulike verdier for normaltap mellom Fosen-kommunene i de to gamle fylkene, etter sammenslåingen av fylkene til ett Trøndelag. De geografiske og klimatiske faktorene som påvirker tapet av sau og lam i utmark antas å være relativt like for hele Fosen.

I tidligere erstatningssaker har Fylkesmannen i Sør-Trøndelag lagt til grunn 1,5 prosent for sau og 4 prosent for lam som generelle normaltapssatser for ditt beiteområde. I de tilstøtende beiteområdene har Fylkesmannen i Nord-Trøndelag lagt til grunn 2 prosent for sau og 5 prosent for lam som generelle normaltapssatser. Det har ikke vært mulig å fremskaffe lokale data som underbygger satsene som er brukt i de Fosen-kommunene som tidligere tilhørte Sør-Trøndelag fram til 2018. De generelle normaltapssatsene fra tidligere Nord-Trøndelag er beregnet på bakgrunn av tall fra organisert beitebruk. Per i dag har Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) kun publisert oversikt over slipp- og tapstall på fylkesnivå. Dette er tall som ligger tilgjengelig på <https://nibio.no/tema/landskap/kart-over-beitebruk-og-seterdrift/beitestatistikk>. I løpet av første halvår 2020, vil slipp- og tapstall på beitelags- og beitekommunenivå publiseres av NIBIO.

Det pågår forskning på tapsårsaker hos lam på utmarksbeite på Fosen. Tidlige resultater fra dette prosjektet indikerer at tapet av lam til andre årsaker enn fredet rovvilt har vært betydelig over 4 prosent (NINA-rapport 1285; *Kongeørn som tapsårsak for sau og lam Tapsstudier i Rødsjø beiteområde 2014-2015*).

Fylkesmannen bruker fortrinnsvis data fra beitebrukers egen besetning/beiteområde til utregning av normaltap, forutsatt at dataene oppfyller de rammene som er lagt for beregning av normaltapssatser. Der slike data ikke fremlegges og søker ber om at gjennomsnittstall benyttes, legger Fylkesmannen i Trøndelag til grunn prosentsatsene som er satt for resten av kommunene på Fosen, altså normaltap på 2 % for sau og 5 % for lam.

Antall dyr i besetningen, totalt tap, antall dyr omsøkt som drept av fredet rovvilt, normaltapsprosent og beregnet antall dyr i normaltapet fremgår av følgende tabell;

	Sau	Lam
Antall dyr i besetningen	185	272
Antall dyr tappt totalt	17	28
Antall dyr søkt erstattet	17	28
Normaltapsprosent	2,00	5,00
Beregnet normaltap antall dyr	3,70	13,60

Fylkesmannens vurdering av tap

Dokumenterte rovvilttap

Det er ikke påvist tap til fredet rovvilt i din besetning som kan erstattes med hjemmel i § 6. Fylkesmannen kan erstatte dyr etter skjønn jf. § 7 eller § 8. Før erstatning etter slik skønnsvurdering finner sted skal det gjøres fradrag for normaltap. Normaltapet i besetningen din er beregnet til 4 sau og 14 lam. Gjenværende tap, etter normaltap er trukket fra, er 13 sau og 14 lam.

Fylkesmannens vurdering av om kriteriene i § 7 a–d er oppfylt

Fylkesmannen har vurdert om kriteriene i § 7 er oppfylt. I denne sammenhengen har vi sett på Namdalseid og Osen beitelags beiteområde, som ligger innenfor Osen, Namdalseid og Flatanger kommuner. For å kunne si at kriteriet i § 7 a om fast bestand er oppfylt må det være påvist at aktuelle skadevoldere reproducerer jevnlig i området. Vurderingen av bokstav a skal ses i sammenheng med dokumentert rovvilttap (§ 7 b), omsøkt tap i beiteområdet, og annen påvist rovviltaktivitet (§ 7 c). I ditt beiteområde er det påvist tap til gaupe og kongeørn. Det er imidlertid ikke verifisert ynglinger av gaupe i kommunene som ditt beiteområde er innenfor de senere årene. Siste dokumenterte yngling ble påvist i 2015 (Namdalseid). Det er aldri dokumentert yngling av jerv, bjørn eller ulv. Kongeørn har vid utbredelse og finnes over store deler av landet. Forekomst av kongeørn alene er ikke nok til å oppfylle kriteriet i § 7 a.

Fylkesmannen vurderer at kriteriet i § 7a ikke er oppfylt for ditt beiteområde. Når ett eller flere kriterier i § 7 a–d ikke er oppfylt, skal sannsynliggjøringen av hele tapet skje i henhold til § 8, jf. § 7 annet ledd. Fylkesmannen finner ikke at kriteriene i § 7 a er oppfylt for ditt vedkommende. Når et eller flere kriterier i § 7 a - d ikke er oppfylt, skal sannsynliggjøringen av tapet skje i henhold til § 8, jf. § 7 annet ledd.

§ 8 Rovvilttap sannsynliggjort ved øvrige omstendigheter.

Du tilhører Namdalseid og Osen beitelag. Samlet er det 12 beitebrukere som har omsøkt 58 sauer og 425 lam som drept av fredet rovvilt innenfor beitelaget i 2019 (vi tar forbehold om små justeringer). I løpet av beitesesongen 2019 er det registrert totalt 12 kadaverfunn av sau/lam påvist tappt til fredet rovvilt i perioden 01.05 – 20.09. Totalt 10 av kadaverne/skadene ble dokumentert tatt av gaupe og 2 kadaver dokumentert tappt til kongeørn. Det er også dokumentert tap til gaupe og kongeørn i tilgrensende beiteområder.

For å kunne gjøre en grundig vurdering av alle mulige tapsårsaker, har Fylkesmannen henvendt seg til Mattilsynet for eventuelle opplysninger som de vurderer som relevante med tanke på behandling av erstatningssøknader. Fylkesmannen har ikke mottatt noen opplysninger om ditt foretak fra Mattilsynet. Tapsbildet er ofte sammensatt, og man må anta at tap til både fredet rovvilt og andre tapsårsaker vil gjøre seg gjeldende i en beitesesong. Det påvises årlig tap til både trafikk, rev, sykdom, ulykker m.m. på sau i utmark i fylket.

Beitesesongen 2019 har du ingen dokumenterte tap/skader til fredet rovvilt. I Namdalseid og Osen beitelag er det registrert dokumenterte tap til kongeørn og gaupe. Antallet påviste tapsårsaker gjennom dokumentasjon av kadaverfunn varierer over år innenfor beitelaget. I enkelte besetninger påvises det tapsårsaker årlig, mens det i andre besetninger ikke er påvist årsak til tap på utmarksbeite i det hele tatt. Dokumenterte kadaverfunn i besetning og beiteområde legges til grunn ved vurdering av erstatningssøknaden. I et område uten dokumenterte ynglinger vil sannsynliggjøring av tap ved kadaverfunn være av relativt større betydning enn i områder med yngling, eventuelt annen relevant kunnskap om tilstedeværende rovvilt. For din besetning er tapet lite sannsynliggjort igjennom kadaverfunn, følgelig vil skjønnsrommet måtte praktiseres strengere.

Fylkesmannen skal gi erstatning for de dyr som det er sannsynlighetsovervekt for at er drept av fredet rovvilt, verken mer eller mindre. Med det foreliggende kunnskapsgrunnlaget er oppgaven krevende. Det er en rekke faktorer som kan medfører tap av sau i inn- og utmark. I din besetning er det et høyt tap av søyer sammenlignet med de øvrige besetningene i beitelaget. Fylkesmannen har sett på samlet tap i besetningen og beiteområdet i 2019, den informasjonen vi har om tap av sau og lam i besetningen, og etter en samlet vurdering funnet å erstatte 5 sauer og 10 lam i din besetning som sannsynlig drept av fredet rovvilt med hjemmel i § 8.

Fylkesmannens vurdering av vilkårene i § 4 for å motta full erstatning

Det er et krav for å oppnå full erstatning om at vilkårene i § 4 a-e er oppfylt. Dette er ikke tilfellet for deg, da du ikke har levert besetningsdata jf. § 4d.

I forskriften § 4 om Vilkår for erstatning bokstav d) står det blant annet følgende:

«dyreeier har gitt riktige og nødvendige opplysninger for å underbygge kravet om erstatning. Dette innebærer besetningsdata på individnivå, herunder data over tapte og skadde dyr. Dersom dyreeier har gitt fullstendige besetningsdata til sauekontrollen, og har samtykket i bruk av besetningsdata fra denne, anses dette kravet som oppfylt».

Forskriften § 10 Avkortning eller bortfall av erstatning sier følgende:

«Dersom vilkår for erstatning i § 4 og § 5 ikke er oppfylt, skal erstatningen avkortes eller bortfalle i sin helhet.»

Du har ikke levert besetningsdata med søknaden, og Fylkesmannen har i brev datert 22. november opplyst om dette. Innleveringsfrist ble satt til 29. november, og Fylkesmannen har ennå ikke mottatt de nødvendige opplysninger. Dersom vilkårene i § 4 a-e ikke er oppfylt, kan erstatning avkortes. Fylkesmannen avkorter din erstatning med 1 sau og 2 lam jf. § 10, og du får utbetalt erstatning for 4 sau og 8 lam.

Vedtak

Etter en totalvurdering av din søknad med vedlegg har Fylkesmannen funnet det tilstrekkelig sannsynliggjort at kun deler av tap over normaltap i din besetning kan tilskrives fredet rovvilt i 2019. Fylkesmannen erstatter følgende:

	Sau	Lam
Tap som skyldes gaupe	0	0
Tap som skyldes jerv	0	0
Tap som skyldes bjørn	0	0
Tap som skyldes ulv	0	0
Tap som skyldes kongeørn	0	0
Tap som skyldes uspesifisert fredet rovvilt	4	8
Sum tap som skyldes fredet rovvilt	4	8

Beregning av erstatningsbeløp

Samlet erstatningsbeløp utbetales på bakgrunn av årlig sats for grunnverdi, som er fastsatt av Miljødirektoratet, og eventuelle tillegg (livdyrt tillegg lam, redusert fremtidig produksjon, redusert avlsframgang, økt arbeidsomfang og andre kostnader), jf. forskrift 30. mai 2014 nr. 677 §§ 11 til 13.

Tabellen nedenfor viser erstatningen fordelt på de enkelte elementene:

Grunnverdi søyer	kr 3 130,00
Grunnverdi lam	kr 10 332,00
Livdyrt tillegg lam	kr 1 033,00
Redusert fremtidig produksjon	kr 6 216,00
Redusert avlsframgang	kr 1 774,00
Produksjon/avløsertilskudd sau	kr 1 276,00
Produksjonstillegg lam	kr 3 872,00
Økt arbeidsomfang	kr 5 370,00
Andre følgekostnader	kr 1 343,00
Sum erstatning	kr 34 346,00
- tidligere utbetalt	kr 0,00
= Til utbetaling	kr 34 346,00

Klageadgang

Du kan påklage vedtaket til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Den eventuelle klagen skal sendes til Fylkesmannen. Du kan ikke klage på satsene som er fastsatt av Miljødirektoratet og som ligger til grunn for behandlingen. Forvaltningsloven § 27b gjelder for vedtaket.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Inga Stamnes
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Osen kommune Rådhusveien 13 7740 STEINSDALEN